

Niska emisja problemem wielu polskich miast

Niska emisja i smog, czyli gdzie lepiej nie oddychaj pełną piersią

Wielu z nas, myśląc o zaletach mieszkania w Polsce, jest przekonanych, że chociaż nie mamy tak wielu cennych zabytków jak np. Włochy, urokliwego romantyzmu stolicy jak Francja czy nie słyniemy z tak prężnej gospodarki jak Niemcy, to z pewnością możemy pochwalić się przyrodą i zdrowym, świeżym powietrzem. Jeśli nie chcemy psuć sobie humoru, lepiej nie czytamy zatem rankingów wskazujących najbardziej zanieczyszczone miasta w Europie. Okazuje się, że niska emisja i smog to poważny problem w wielu miejscach naszego kraju.

Jakość powietrza, jakim oddychamy, coraz częściej staje się tematem poważnych dyskusji w Europie. Z opublikowanego w 2013 roku raportu Europejskiej Agencji Środowiska (EEA) wynika, że mimo zmniejszających się poziomów emisji i ograniczenia stężenia niektórych zanieczyszczeń powietrza na przestrzeni ostatnich dziesięcioleci, Europa wciąż jest daleka od rozwiązania problemu zanieczyszczeń powietrza. Głównym problemem są pył zawieszony i ozon troposferyczny (zwany też smogiem fotochemicznym), które znacząco przyczyniają się do skrócenia życia człowieka, powodując problemy z oddychaniem i choroby układu krążenia. Zanieczyszczenia te są efektem działalności człowieka, głównie takich sektorów jak transport, energetyka, wysypiska śmieci i sektor komunalny odpowiedzialny za problem, jakim jest niska emisja.

Polskie miasta w niechlubnej czołówce

Europejska Agencja Środowiska opracowała też ranking najbardziej zanieczyszczonych miast w Europie. Nie jest od dla nas niestety powodem do dumy. Okazuje się, że w skali Europy

Polska ma aż sześć miast w pierwszej dziesiątce tych najbardziej zanieczyszczonych. Są to Kraków, Nowy Sącz, Gliwice, Zabrze, Sosnowiec, Katowice. Wypadamy gorzej niż Bułgaria, która swoimi miastami Pernik, Plovdiv, Pleven i Dobrich obsadziła pozostałe cztery pozycje w pierwszej dziesiątce rankingu.

Nieznacznie lepiej wypadamy w rankingu francuskiego dziennika „Le Monde”, opracowanego w 2014 roku. Francuzi wymieniają już tylko trzy polskie miasta w niechlubnej dziesiątce najbardziej zanieczyszczonych miast Unii Europejskiej – są to Kraków, Wrocław i Warszawa.

Niska emisja ogromnym problemem polskich miast

Co jest największym problemem polskich miast wymienionych w tych rankingach? Przede wszystkim niska emisja i smog powodowane paleniem węglem niskiej jakości, spalaniem liści i śmieci, także spalinami samochodowymi.

Za najbardziej zanieczyszczone polskie miasto uchodzi Kraków, którego władze coraz poważniej zajmują się tym problemem. Niska emisja i będący jej efektem smog to problem nie tylko odczuwalny, ale i doskonale widoczny. Głośna była próba podjęcia przez Sejmik Wojewódzki uchwały zakazującej stosowania paliw stałych, takich jak węgiel, do ogrzewania budynków. Uchwała ta została jednak zaskarżona, Wojewódzki Sąd Administracyjny uznał, że Sejmik Wojewódzki nie ma wystarczających kompetencji, by wprowadzić taki zakaz. Skargę kasacyjną ws. decyzji sądu wniosło Stowarzyszenie Krakowski Alarm Smogowy. To jednak niejedyna inicjatywa mająca na celu walkę z niską emisją i smogiem. Miasto zachęca do wymiany pieców węglowych na bardziej ekologiczne, dopłacając 900 zł do każdego kilowata nowej mocy. Średnia dotacja wynosi kilkanaście tysięcy złotych. Ostatnio władze Krakowa rozpoczęły również współpracę z Akademią Górniczo-Hutniczą, która zbada właściwości fizykochemiczne pyłów emitowanych na terenie miasta i zaproponuje rozwiązania, które pozwolą ograniczyć zanieczyszczenia.

Wrocław ma mniejsze stężenie pyłów zawieszonych Kraków, co nie znaczy, że jego mieszkańcy mogą odetchnąć z ulgą. Z opracowania gazety „Le Monde” wynika, że poziom zanieczyszczeń powietrza mogący zagrażać zdrowiu utrzymuje się we Wrocławiu aż przez 166 dni w roku!

Głównym powodem złej jakości powietrza w Warszawie jest transport, zatrauwający przede wszystkim obszary o nasilonym ruchu, jak Śródmieście. Ale i tu problem spalania śmieci nie jest nieznanym. W stolicy nawet najczystsze dzielnice mają przekroczone normy stężenia rakotwórczego benzoalfapirenu, który trafia do powietrza właśnie w wyniku spalania odpadów. Problem ten jest widoczny zwłaszcza na obrzeżach miasta i obszarach działkowych. Na szczęście w Warszawie coraz gęstsza staje się sieć ścieżek rowerowych, są również pomysły ograniczenia ruchu samochodowego w centrum miasta, co ma wielu przeciwników, ale efektem z pewnością będzie poprawa jakości powietrza.

Niska emisja i smog to także poważne problemy miast całej aglomeracji śląskiej. Mimo że województwo śląskie jest jednym z mniejszych województw w Polsce, problem skażenia powietrza jest tu bardzo duży, wiąże się to z dużym zaludnieniem i urbanizacją. Bogactwo śląskiej ziemi w surowce naturalne spowodowało gwałtowny rozwój przemysłu wydobywczego, którego cechą charakterystyczną są dymiące kominy i degradacja środowiska. Powietrze w miastach takich jak Katowice czy Sosnowiec na szczęście cały czas się poprawia – dzięki inwestycjom w ekologię i programom likwidacji zjawiska, jakim jest niska emisja.

Jest lepiej

Na koniec odrobina optymistycznych informacji. Europa w ostatnich dziesięcioleciach poprawiła jakość powietrza. Jak przypomina EEA, jeszcze w XX wieku zanieczyszczenia powietrza były na naszym kontynencie dużo większym problemem niż obecnie. Niska emisja była poważnym zagrożeniem dla zdrowia Europejczyków. Głównym sprawcą tych problemów były paliwa konwencjonalne, zwłaszcza węgiel, wykorzystywane do opalania fabryk i ogrzewania domów, które w połączeniu z warunkami zimowymi powodowały, że bardzo wysokie poziomy zanieczyszczenia utrzymywały się nad obszarami miejskimi przez wiele tygodni czy miesięcy. Przykładem może być Londyn, który miał tak ogromny problem ze smogiem, że ten stał się niemal cechą charakterystycznym wyspiarskiej metropolii.

Dzięki współpracy międzynarodowej, krajowym i unijnym przepisom i większej świadomości społecznej, problem zanieczyszczeń w Europie zmniejsza się. Jeździmy wyposażonymi w filtry samochodami, które coraz efektywniej wykorzystują paliwo, fabryki są zobowiązane do zmniejszania emisji szkodliwych substancji, szybko rozwijają się technologie wykorzystania ekologicznych odnawialnych źródeł energii. Do tego niska emisja staje się tematem coraz głośniejszym w mediach. Chociaż rankingi najbardziej zanieczyszczonych miast nie są niczym przyjemnym, mogą mieć jednak pozytywny efekt, zwracając naszą uwagę na ten poważny problem.